

Imagodei



Att vara tillsammans – som familj.

Den kristna familjen är ett *gemenskapssubjekt* säger S:t Johannes Paulus II i *Brev till familjerna* (15; 1994). Han utgår från makarna som *Imago Dei* – Guds avbild – och från barnen, föräldrarna och egna syskon som genom sin delaktighet i den gudomliga skapelseplanen utgör en institution som finns före den politiska och sociala institutionen. Familjen är människans första skola i en kärlekens civilisation som bygger upp och ger en framtid åt hela det mänskliga samhället. Den kloka, och förutseende staten, har därför en skyldighet mot familjen så att dess lagar skyddar den och underlättar för den att leva sitt liv i växande och inbördes trohet för hela livet.

Redan vigselföftena talar om äktenskapets hederlighet: ”jag lovar att älska och ära (hedra) dig så länge jag lever”. Detta hederlighetslöfte föregås emellertid av det fjärde budordet, ”Du skall älska och hedra din mor och din far” (2 Mos 20:12). Påven utforskar detta bud ytterligare i *Brev till familjerna* (*Gratissimam Sane*, 15) och säger att föräldrarna skall *förtjäna* sina barns hedrande genom att själva bekräfta och hedra sina barn som mänskliga och frihetsorienterade varelser. Eftersom människan är en *Imago Dei* så är kärleken till barnen och barnens kärlek till sina föräldrar analog med kärleken till Gud. Att dessa kärleksfulla familjerelationer står så nära människans tillbedjan av Gud understryks av budets placering strax efter det första och mest centrala av buden, ”Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, och av hela din själ och av all din kraft” (5 Mos 6:5). Guds bud är bud och förpliktande men faran är att de troende betonar just den lagliga aspekten av sitt förbund i förverkligandet av sin kallelse. Konciliefäderna bryter därför med en äldre legalistisk syn på äktenskapets förbund och kallar det ”en livs- och kärleksgemenskap” (*Kyrkan i världen av i dag*, 48, 1965).

Om nu den mänskliga kärleksgemenskapen är analog med Treenighetens gudomliga relationer i evig kärlek borde denna avspegling av den Treenige Gudens för alla de döpta och gifta vara en outtömlig källa till inspiration och andligt växande. Men metoden att närma sig mysteriet utfaller lite olika om man utgår från *Imago Dei* – Guds avbild – som en avbild av Treenigheten eller om man går från andra hållet och utgår från Sonens

inkarnation, alltså från Jesus själv. Joseph Ratzinger kritiserade (1967) detta perspektiv i *Kyrka i världen av i dag (Gaudium et Spes, 48)* för att det inte var tillräckligt tydligt kristocentriskt. Det mest fruktbärande för den troende katolska familjen måste alltså, om man läser Ratzinger, vara att börja här på jorden, i den heliga familjen i Nasaret, och se framåt i tro till det tillkommande, till den paradisiska trinitariska och eviga gemenskapen med Gud.

Anders Palmgrens målning (2015) antyder just detta: Kristus är i centrum av den mänskliga familjen men Treenigheten antyds i bakgrunden, över det jordiska landskapet. Den kristna familjen är kallad att vara en "huskyrka" – ett tempel för Guds närvaro, det sakramentala äktenskapet, som är Kyrkans viktigaste vittnesbörd för den uppenbarade Sanningen om Guds barmhärtiga kärlek till – sin egen avbild, människan.

Göran Fäldt